

5 av Marx Gerhards sociala och satiriska dikter och sånger /

Gerhard, Marx

Vardagstryck 81 Az Kronol. 1910-1921 8:o

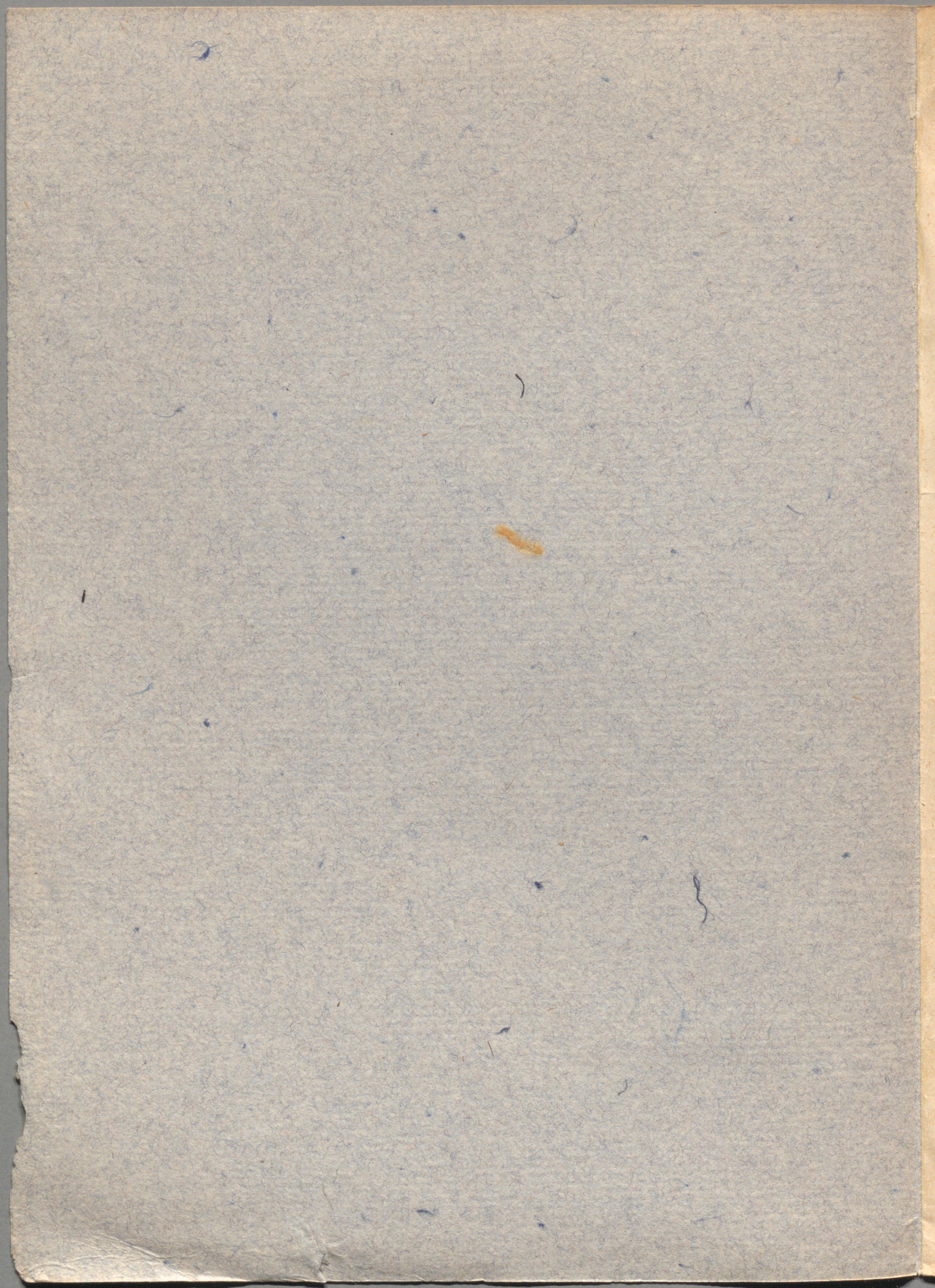
National Library
of Sweden

GERHARD, M.
SOCIALA OCH SATIRISKA RITER

OKAT
Vitt.
Kronol.

Släktregister
1916

5 av **Marx Gerhards** **25** ö
Sociala och satiriska dikter och sånger r
översatta av e
Doktor Gustaf Neander, Emil Rosén, Hj. Gustafson, Nils Westergren.

Författaren, karaktärsskådespelaren Marx Gerhard.

N:r 1. Gnidaren. N:r 3. Drinkaren.
„ 2. Sankt Peters paraply. „ 4. Pengarnas makt.
N:r 5. Sladdersystrarna.

Musiken tillgänglig i varje Bok-
och Musikhandel.

Gnidaren.

Elkan & Schildknecht, Emil Carelius Musikförlag,
Stockholm.

Jude man mig skäller,
sådant är ju känt,
Tar väl om det galler,
hundrade procent.
Det skall rackarpacket
ge mig för det snacket,
ty jag känner facket
jag är penningman.

Moses känner tonen,
då de ha det smått.
Där var herr baronen,
åh, det gjorde gott!
Om ni sett'en buga,
hört'en vändas, ljuga....
Jo, det hette duga
för en penningman.

Jude eller kristen
det gör ingenting,
nu är slut på fristen
och jag står på spring.
Sedlarna de gröna
åh, de äro sköna
och ni skall få röna
jag är penningman.

Kan man sig blott smycka
får man lätt ett viv,
hemgift det är lycka,
pengar är mitt liv.
Den, som så är tvungen,
buga kan för kungen,
jag har mynt i pungen,
jag är penningman.

Sankt Peters paraply.

Satt i musik av *Aage Hansen*.
Skandinavisk Musikförlag, Köpenhamn.

En bondeman står på sin mark och ser mot himlen
opp
och suckar: "Ack, Sankt Peter låt dock regnet säga
stopp,

men vill du icke det så låna mig en paraply,
som täcker över jorden min för storm och regnig by".
Han teg helt brått, ty vid hans sida där en äldring
står,

vars ögon logo som i lek, trots gubbens vita hår:
: : : "Se här min vän, här har du den — Sankt
Peters paraply!" : : .

Du sätter dig på mitten av din mark du bondeman
och håller paraplyen opp, låt se om du det kan!
Om du så gör så lovar jag du vackert väder har,
men endast jämt så länge som du där vill sitta kvar,
ty om du flyttar dig försvinner paraplyens makt
och regnet strömmar åter ned — tänk på vad jag
har sagt:
: : : "Se här min vän, här har du den — Sankt
Peters paraply!" : : :

Och bonden han tog paraplyen med ett: "Tack min
vän".
men då han såg sig om Sankt Peter borta var igen.
Så satte han, som sagt, sig ned på sina ägors mitt
och paraplyen slog han opp — det blev ett tak så vitt!
Men regnet det försvann i hast för solens milda sken,
som göt sig över bondens gård, hans äng och åkerren,
: : : Hurra min vän! — hurra igen för Peters para-
ply. : : :

Så sneglade han saktelig till grannens gård och hägn
och galen blev han i sin själ, ty där var intet regn:
"Det var väl ändå inte sagt, att jag ska sitta här
och skaffa andra bönder allt det goda solskensvä'r".
Så han sig flyttar litet bort och — strax var solen
väck
och regnet skvalar åter ned, till bondens stora skräck.
: : : Ack, ack, min vän — ack, ack, min vän för
Peters paraply! : : :

Nu vid hans sida står Sankt Peter med en min så
sträng:
"Varför missunte du din granne sol på mark och
äng?
För det att avundsjukans synd tog säte i din kropp
till straff skall regnet på din jord blott långsamt höra-
opp".
Vår bonde nu på sina knän förtvivlad nåd begär. —
Sankt Peter svarte: "Utav detta *broderskärlek* lär!
: : : Farväl min vän, jag går igen med Peters para-
ply! : : :

MARX GERHARD

N:r 26 av MARX GERHARDS sånger från kriget "Kommer du far?" med musik av ELLA FLORENTZ
är utsänt av Abr. Lundqvists Musikförlag i Stockholm.

Översättning till svenska av Doktor Gustaf Neander.

Drinkaren.

De säga Jeppe dricker,
den saker är ju klar!
Men säg vari det ligger?
Kan någon ge mig svar?
Fast inte han behöver,
det rinner ofta över —
Nåväl, så ska jag svara,
han kan ej låta vara
det rara brännevin,
det dumma, fulla svin.

Brännevin....

Uti ett hål jag föddes,
min far han drack för allt —
min mor i skam föröddes,
mitt hem var mörkt och kallt.
Jag fostrades som skarnet
och vad blev fattigbarnet?
En lymmel — kund hos "snuten",
en knuffad och förskjuten,
som blott i brännevin
har funnit vännen sin.

Brännevin....

Jag lever blott för dagen
och står i ingens bröd,
jag är i supartagen
och näsan lyser röd,
agerar uppå scenen,
men tager helst till benen
för bylingen på gatan,
jag tål'en ej den satan.
En stor sup brännevin,
det hela är blott grin —

Brännevin....

Och dock vid vissa tider
jag vämjes så vid det,
jag kämpar och jag strider
uti min ensamhet.
Nu skälva mina händer,
mig pina avgrundsbränder,
ej ens en hund tål stanken
utur min hals av dranken.
Nej, hit med brännevin,
min sista skål är din!

Brännevin!!!

Pengarnas makt.

Ur "Djävulens makt". Musik: *Will. Barbieri*.
Skandinavisk Musikförlag, Köpenhamn.

Poeterna skriva, att jorden är skön,
De heliga locka med suckar och bön,
Och dumheten sitter i högbänk på jord,
där rikdomen mättar de svultna med ord.
Men alla de' är efter guldets på jakt,
Ty vad som regerar är pengarnas makt.

De födas de små i eländets rum,
för dem är den gyllne rättfärdighet stum.
Det kostar ju pengar att bygga dem hem. —
Så hellre fyllen fängelsen med dem!

Och stjal så en kvinna ett bröd till sitt barn.
Hon lysas i bann som ett tjuvaktigt skarn.
Men den som tar tusen kan köpa sig fri.
Inför varje domstol med juristeri!

Småstaterna kriga — varandra de flår,
men bakom på lur den store där står. —
Ty han spelar primas i den symfonin —
som pengarnas män kalla — diplomatin!

Jag hört att det finnes på jorden en plätt,
där ingen är fattig och alla fått rätt. —
Allt, titlar och ordnar man slängt över bord. —
Måntro detta land skulle ligga i Nord?
Där dygd och moral som små änglar stå vakt
och ingen skall känna på pengarnas makt!

MARX GERHARD.

Sladdersystarna.

Satt i musik av *Aage Hansen*.
Nordiska musikförlaget, Stockholm.

I Källaren.

Har ni hört sista nytt? Skräddare Petterssons Karen
nu sig visat med ring — men förlovad med vem?
Tala ej om'et för någon, men hon är ett skär'en
och modern var även från så lagomt fint hem.

N:r 20 och 21 av MARX GERHARDS Hemmets sånger: "Far, säg nu farväl till mor", "De fem sinnena" med musik av ELLA FLORENTZ är utkommet hos Elkan & Schildknecht, Emil Carelius i Stockholm.

Översättning till svenska av Doktor Gustaf Neander.

En trappa upp.

Madam Jansson, tänk bara vad nyss här passerat!
Skräddarens Karen har på vart finger en ring.
Den där tösen för manfolk sig aldrig generat,
hon driver var afton på gatan omkring.

Två trappor upp.

Madam Svensson, jag har något nytt att berätta:
Karen, hon är förlovad med flera än en
I går afton hon grälat med frun sin om detta —
att hon dock kan få karlar med sådana ben!

Tre trappor upp.

Madam Eriksson, man måste spörja och undra.
Har ni sett en så'n hatt hon har fått från Paris!
Ja, den måste hon köpt för modiga hundra —
Hon förstår att ta' männen på sitt eget vis!

Fyra trappor upp.

Madam Andersson, Pettersson, Jönsson och Hansen!
Kom härin och drick kaffe, en nyhet jag har!
Den där Karen har nu kommit utanför dansen
Hon har fått sig ett barn — vet ej vem som är far!

Vid himlens port.

Å, släpp in mig i himlen, du kära S:t Peter,
giv mig vingar, så jag där må flyga omkring!
Du nog känner mig väl och du vet vad jag heter —
änglarna skola höra märkvärdiga ting.

S:t Peters svar.

Du på jorden är satt till att plåga och pina,
släppa in dig i himlen jag alls icke vill.
Förbannelsens ord om din tunga skall vina,
du må ryka och ränna åt helvete till.

MARX GERHARD.

En Norrbotten-tidning skriver:

Det berömda konstnär- och sångarparet Marx Gerhard och Ella Florentz ha verkligen visat sig vara värda allt det beröm, den skandinaviska tidningspressen slösat på dessa, den dramatiska konstens "solskensbarn". Det senare namnet ha de erhållit på grund av sitt okonstlade, glada solskenshumör, som är den ständige följeslagaren på alla deras resor, men ännu mera för sin förmåga att förmedla samma naturliga glädje till alla som komma i deras beröring. Den glädje de sprida omkring sig, är icke av det vanliga nervösa, eruptiva och kortvariga slag, som endast lämna tomhet och olycka efter sig. Det

är en glädje, lugn, allvarlig och naturlig, som förmår tränga ända in i själens innersta gömslen och vrår.

Därför får ingen tro att de endast sjunga glada och skämtsamma visor till publikens förnöjelse. Marx Gerhard har själv skrivit de allra flesta sånger och visor, han och fröken Florentz sjunga, och han, som besitter en för en scenisk konstnär ovanlig förmåga att tänka och känna med de små, de förtryckta och olyckliga inom samhället, vet framför allt, att livet icke är ett löjespel. Detta framgår tydligt av hans sociala både allvarliga och satiriska sånger, som skildra några av de mörkaste sidorna ur det mänskliga samhällslivet med en underström av ömt, hjärtgripande allvar, och vilka ha en bestämd fostrande uppgift att fylla. Allt detta i förening med sångarnas dramatiska framställningssätt, deras förmåga att med varje fiber leva med i skildringen, gör att deras sociala sånger måste röra alla sinnen och fylla alla hjärtan med medlidande med de olyckliga, som förlust på det sociala eländets hav, och förakt och avsky för den allmänna grymheten och skenmoralen. Icke något nykterhetsföredrag kan ha den agitatoriska verkan som Marx Gerhards "Drinkarens visa", föredragen av honom själv, och ingen sedlighetspredikan kan ha starkare verkan än "Glädjeflickan", sjungen av Ella Florentz. Och vilken ädel harm och avsky väcker icke en sådan typ av livsfientlig girighet, som framställes av Marx Gerhard i "Gnidarens visa", i vilken skådespelarens mimiska talang kommer till sin fulla rätt.

Marx Gerhard och Ella Florentz äro i besittning av den mycket farliga makt, som så att säga lägger publikens känslor i deras hand. Dess bättre användes denna makt på det mest ansvarsfulla sätt, och sångarna vädja alltid till publikens ädlare känslor. Lika fria som de själva äro från alla konstgjorda apparater — smink, masker o. d. — lika fritt är deras uppträdande från varietésmak, gottköpskvickhet, och det vanliga ockret på åhörarnas sämre känslor. Sångarparets prestationer är konst, enkel och naturlig, som endast *den äkta konsten kan vara*.

Marx Gerhards och om möjligt ännu mera hans kvinnliga assistents största sorg är att icke kunna uppträda och sjunga gratis, ty att kunna leva utslutande för konsten utan att behöva leva av densamma är deras högsta önskan. Och de bruka alltid på sina resor, då tillfälle därtill ges, gratis besöka sjukhus, fattiggårdar och barnhem för att med sin sång bereda även de fattigaste och mest nödställda en glädjande omväxling i deras dystra tillvaro.

Sångarparet kommer under den allra närmaste tiden att vistas i Norrbotten, varvid det ges gott tillfälle att göra bekantskap med "Gatans diktare och sångare", en bekantskap som blir ett ljus och vackert minne för livet.

A. H.

